

TER BESLUITVORMING

Nota actief openbaar

Ja

Onze referentie

2026-0000086510

Datum

20 februari 2026

Opgesteld door

Democratie en
Bestuur / Inrichting Openbaar
Bestuur

Samengewerkt met

Politieke Ambtsdragers en
Weerbaarheid / Democratie /
directie Emancipatie OCW

Bijlage(n)

0

Aan MBZK
Van Democratie en Bestuur

nota

Kamerbrief divers en inclusief bestuur

Aanleiding

In het commissiedebat van 10 september 2025 heeft uw ambtsvoorganger toegezegd te komen met een Kamerbrief over diversiteitscijfers in het decentraal bestuur. In het commissiedebat van 14 januari jl. heeft hij toegezegd daarbij ook in te gaan op de grotere mate van bedreigingen en intimidaties waar ondervertegenwoordigde groepen in het decentraal bestuur mee te maken hebben. Op 8 maart is het internationale vrouwendag, er wordt dan stilgestaan bij de jarenlange strijd voor vrouwenemancipatie en gendergelijkheid. Dat zou een goed moment zijn voor het versturen van deze Kamerbrief (bijlage 1).

Geadviseerd besluit

- De Kamerbrief op 8 maart (internationale vrouwendag) te versturen aan de Tweede Kamer (valt dit jaar op zondag, dus komt dan waarschijnlijk neer op verzending 9 maart).
- De Kamerbrief gepaard laten gaan van communicatie uitingen via de corporate kanalen en de kanalen van de bewindspersonen, om op internationale vrouwendag meer aandacht voor dit thema te genereren.

Kern

- Met de Kamerbrief worden bovengenoemde toezeggingen afgedaan.
- De Kamerbrief bevat daarnaast een overzicht van cijfers en beleidsmaatregelen die getroffen worden om het decentraal bestuur meer een afspiegeling van de samenleving te laten zijn.
- Het verbeteren van de representativiteit door ondervertegenwoordigde groepen te stimuleren politiek actief te worden en drempels weg te nemen die deelname belemmeren draagt bij aan het versterken van de democratie.
- Als de decentrale volksvertegenwoordigingen en besturen een betere afspiegeling vormen van de samenleving komt dit de kwaliteit en herkenbaarheid van besluiten ten goede.
- Voor de Brief is samengewerkt met de afdelingen Politieke Ambtsdragers en Weerbaarheid (rechtspositie, weerbaar bestuur, kabinetszaken), Democratie (politieke partijen, invloed en zeggenschap) en met de directie Emancipatie van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. Al deze beleidsterreinen raken aan de inzet om het decentraal bestuur representatiever te maken.

Internationale vrouwendag:

- Op 8 maart wordt jaarlijks aandacht besteed aan de strijd voor vrouwenemancipatie en gendergelijkheid.
- BZK kan via de communicatiekanalen aandacht geven aan deze dag.
- Uw ambtsvoorganger liet vorig jaar een opiniestuk in de Volkskrant plaatsen dat ze samen met voorzitters van Politieke jongerenorganisaties heeft geschreven.¹
- In de communicatie uitingen dit jaar kan worden aangesloten op een eerdere oproep van de VNG, de beroeps- en belangenverenigingen in het decentraal bestuur en o.a. Stem op een Vrouw over het belang van meer vrouwen in de politiek in aanloop naar de gemeenteraadsverkiezingen.²
- Een mooi symbolische doelstelling kan zijn om na de Gemeenteraadsverkiezingen van 2026 geen volledig mannelijke colleges meer te hebben. Volgens cijfers van de Alliantie Politica en de college Tafel waren er na de vorige gemeenteraadsverkiezingen nog 96 colleges die volledig uit mannen bestonden.

Toelichting:

- Hieronder worden een aantal zaken uit de brief uitgelicht die nog specifiek aandacht behoeven, bijvoorbeeld omdat er nog afstemming benodigd is of afwegingsruimte zit in de verwoording in de brief.

Diversiteit & Inclusie (D&I) en monitoring:

- De inzet op divers en inclusief bestuur kan nog structureler gemaakt worden en een groter bereik krijgen als er meer en meerjarige financiering mogelijk wordt voor projecten.
- Ook via betere koppeling met activiteiten van ProDemos kan nog winst behaald worden in het bereik van de projecten.
- Er worden geen nieuwe streefcijfers / doelstellingen opgenomen in de brief. Overwogen kan worden om die nog toe te voegen zodat scherper gemonitord kan worden of de doelstellingen worden bereikt. Nadeel ervan is dat er veel variabelen zijn die bepalen of streefcijfers gehaald kunnen worden of niet.
- In de volgende Staat van het bestuur wordt weer gerapporteerd over de voortgang op D&I.
- U biedt in deze brief aan 10x de training Selecteren zonder vooroordelen te vergoeden aan betrokkenen binnen gemeenten bij de formatie na afloop van de verkiezingen. Hiervoor is een opdracht verstrekt aan gecertificeerd trainster Barbara Bos. De training wordt aangeboden op basis van first come, first serve.
- In het najaar is een Kamerbrief toegezegd met daarin de stand van zaken van de aangekondigde acties uit de Kamerbrief 'Waardevol politiek ambt' van vorig jaar. Ook hierin kan weer aandacht worden besteed aan divers en inclusief bestuur.

Rechtspositie:

- De volgende passage uit de Brief (p.7) 'Verruiming van de vervangingsgronden van volksvertegenwoordigers wordt niet voorgesteld, aangezien dat een wijziging van de Grondwet vergt en het kabinet nog

¹ [Opinie: De lokale politiek heeft meer vrouwen nodig | de Volkskrant](#)

² [Oproep voor meer vrouwen in de lokale politiek | VNG](#)

steeds achter de eerdere principiële argumenten van de Grondwetgever staat om vervanging vanwege het bijzondere karakter van het ambt en het kiezersmandaat te beperken tot zwangerschap en bevalling en ziekte.’ verwijst naar het vorige kabinetsstandpunt, onduidelijk is nog wat het kabinetsstandpunt is van het huidige kabinet.

- Voormalig Tweede Kamerlid Chakor (PvdA/GroenLinks) heeft een initiatiefwetsvoorstel ingediend tot verandering in de Grondwet strekkende tot verruiming van de mogelijkheden tot tijdelijke vervanging van leden van de Tweede Kamer en de Eerste Kamer der Staten-Generaal, de provinciale staten, de gemeenteraden, de eilandsraden en de kiescolleges.³

Onze referentie

2026-0000086510

Datum

20 februari 2026

Weerbaar Bestuur:

- Het Protocol Online Haat waarnaar verwezen wordt in de Brief (p.7) moet nog worden gepubliceerd. Naar verwachting gebeurt dit op 8 maart.

Politieke partijen:

- Er wordt in de brief aangekondigd met Politieke Jongerenorganisaties en diversiteitsnetwerken van politieke partijen samen te werken om nieuwe interventies te ontwikkelen om de toegankelijkheid van de politiek te bevorderen.
- In de reguliere overleggen met politieke partijen kan hier aandacht voor worden gevraagd.

Bijlagen:

1. Kamerbrief Divers en Inclusief Bestuur

³ [Voorstel van wet van het lid Chakor houdende verklaring dat er grond bestaat een voorstel in overweging te nemen tot verandering in de Grondwet strekkende tot verruiming van de mogelijkheden tot tijdelijke vervanging van leden van de Tweede Kamer en de Eerste Kamer der Staten-Generaal, de provinciale staten, de gemeenteraden, de eilandsraden en de kiescolleges | Tweede Kamer der Staten-Generaal](#)